

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. No.	48-254-01-26
Дата	21.1.10 2022г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

13²²
/14

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА

48-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМИ/А Г-Н/Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме проект на Закон за допълнение на Закона за обществените поръчки, ведно с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим законопроекта да бъде представен за разглеждане и обсъждане по установения ред.

19.10.2022 г.

гр. София

ВНОСИТЕЛИ:

Ивайло Мирев
Роман Георгиев
Иван Бенев Бенев
Димитър Георгиев
Маджера Георгиева

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРОЕКТ!

ЗАКОН

ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

(Обн. ДВ. бр.13 и бр.34 от 2016 г., бр.63, бр.85, бр.96 и бр.102 от 22 Декември 2017 г., бр.7, бр.15, бр.17, бр.24, бр.30, бр.49, бр.77, бр.80, бр.86, бр.102 и бр.105 от 2018 г., бр.17, бр.83 и бр.102 от 2019 г., бр.23 и бр.107 от 2020 г.)

§1. Създава се чл. За както следва:

“Чл. За (1) „Инженеринг” е комплексна услуга в строителния инвестиционен процес, осъществяваща извършване на проучвателни и/или проектни дейности по една или повече части на устройствените планове и инвестиционните проекти, заедно с изграждане на строежа от началото до края на строителния процес, включително изпълнение на всички видове инсталационно оборудване и окончателно завършване на площадката в границите на парцела до предаване на строежа на възложителя.

(2) Строителство при условия на инженеринг се допуска само в следните случаи:

1. при изграждане на национални обекти по смисъла на §1 от Допълнителните разпоредби на Закона за държавната собственост, за които в Република България не са налични познания и опит за тяхното проектиране и/или технология за тяхното изпълнение;

2. при изграждане на общински обекти от III, IV, V и VI категории, съгласно чл. 137 от ЗУТ, финансирани по европейски програми или от общинските бюджети, със срок на изпълнение до една календарна година и строителна стойност до 120 х. лв. без ДДС;

3. при изграждане или възстановяване на обекти във връзка с отстраняване на последици от природни бедствия, аварии или други форсмажорни обстоятелства.

(3) При строителство на обекти чрез инженеринг изпълнителят е длъжен да изготви от името и за сметка на възложителя подробен устройствен план, инвестиционен проект, да се снабди с разрешение за строеж и да извърши строителството.

(4) За строежи, които не се изпълняват чрез инженеринг, задължително се провеждат отделни конкурси и/или търгове за проектиране, за надзор и за строителство. Контролният инженер по част „Конструкции” се избира от възложителя.”

§ 2. В чл. 26 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 т. 3 се изменя така:

“3. тридесет дни след сключване на договор на основание чл. 13, ал. 1, с изключение на т. 10 и т. 13, букви “а”, “е” и “ж”, както и на основание чл. 14, ал. 1 и чл. 15, ал. 1, с изключение на договори на стойност по-ниска от 5 хиляди лева.”

2. Алинея 2 се изменя така:

“ (2) Възложителите публикуват и заявките по рамкови споразумения, в т.ч. при вътрешен конкурентен избор”.

§ 3. В чл. 36 се създават нови ал. 8 и 9 със следния текст:

“(8) В структуриран вид се въвеждат, съхраняват и публикуват данни на база на документите по ал. 1 най-малко за:

1. прогнозна стойност;
2. минимални изисквания към изпълнителя;
3. стойност при сключване на договор;
4. стойност при изменение на договор;
5. предложените от изпълнител единични цени на стоки и услуги;
6. ценовите предложения на участниците;
7. точно астрономическо време на настъпили събития в рамките на процедура;
8. брой подадени оферти;
9. брой класирани оферти;
10. данни за разпределението на средствата между членовете на консорциум, в случай, че участва такъв;
11. стойностите на договорите с подизпълнители.

(9) Форматът на данните по ал. 8 се определят с правилника за прилагане на закона.”

§ 4. Създава се чл. 38а:

“Отворени данни

Чл. 38а. (1) Данни, налични в структуриран вид, подлежащи на публикуване по този закон, се публикуват на портала за отворени данни от изпълнителния директор на Агенцията по обществени поръчки и в отворен, машинночетим формат по смисъла на Закона за достъп до обществена информация.

(2) Данните по ал. 1 се публикуват в съответствие с актуална версия на стандарта за отворени данни за договори Open Contracting Data Standard на Партньорство за отворени договори (Open Contracting Partnership).

(3) Данните по ал. 1 се публикуват най-малко веднъж месечно на портала за отворени данни по смисъла на Закона за достъп до обществена информация.

(4) В случаите, в които стандартът по ал. 2 не позволява публикуване на данни в структуриран вид, разширение на стандарта се определя от министъра на електронното управление, съгласувано с Агенцията по обществени поръчки.”

Преходни и заключителни разпоредби

§ 5. В чл. 26, ал 1 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на българската народна армия (Обн. ДВ. бр.102 от 2006 г., бр. 41, бр.57 и бр.109 от 2007 г., бр.69 от 2008 г., бр.25, бр.35, бр.42, бр.82 и бр.93 от 2009 г., бр.18, бр.54 и бр.97 от 2010 г., бр.23, бр.32 и бр.48 от 2011 г., бр.25, бр.38, бр.87 и бр.103 от 2012 г., бр.15 от 2013 г., бр.53 от 2014 г., бр.79 от 2015 г., бр.71 от 2016 г., бр.13, бр.103 от 2017 г., бр.7 от 2018 г., бр.17 и бр.79 от 2019 г., бр.69 от 2020 г., бр.23 и бр.25 от 2021 г.) се създава т. 6:

“6. управителите, прокуристите, членовете на управителен или контролен орган, действителните собственици и лицата, които пряко или непряко упражняват контрол, съгласно Закона за мерките срещу изпирането на пари, на дружества, с които са сключени договори по реда на Закона за обществените поръчки на стойност над 500 000 лв. в рамките на една календарна година, вкл. чрез участие в консорциуми или като подизпълнители - веднъж годишно.”

§ 6. В срок от 3 месеца след влизането в сила на този закон, Министерският съвет привежда правилника за прилагането му в съответствие с него.

§ 7. В срок от 6 месеца след влизането в сила на този закон, възложителите изпращат за публикуване обявленията по чл. 26, ал. 1, т. 3 за периода от 01.01.2019 г. до 01.01.2023 г., които не са били публикувани.

§ 8. Този закон влиза в сила в сила 8 месеца след обнародването му, с изключение на параграф 1, който влиза в сила от 01.01.2023.

Законът е приет от 48-ото Народно събрание на 2022 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ВНОСИТЕЛИ:

Иванко Мурзов

Богдан Бончев

Иван Бончев Бончев

Димитър Георгиев Райков

Надя Георгиева Морзави

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРОЕКТ!

МОТИВИ

Към Закон за допълнение на Закона за обществените поръчки

В предложения проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки се съдържат две групи мерки: за създаване на гаранции да не се прилагат порочни практики при възлагане на строителство чрез инженеринг и за въвеждане на повече прозрачност при възлагане на обществени поръчки и разходването на публичен ресурс чрез тях.

Използваната у нас форма на инженеринг в строителството се отличава с съвместяване на проектирането и изпълнението на строежите под егидата на строителните фирми, спечелили обществените поръчки. Тази форма на съвместяване на различни по отговорност дейности под шапката на строителя не е в защита на обществения интерес. Тя е неправилна и корупционна, като създаденият продукт (строежите) е със съмнително качество, спорна сигурност и несъразмерно високи цени.

Основният проблем при българската форма на инженеринг е създаването на финансова зависимост на проектанта и строителния надзор от строителя, който е спечелил обществената поръчка. Така строителният процес протича в условия на остър конфликт на интереси, който се толерира от държавните институции и общините, поради големите възможности за реализация на корупционни схеми.

Негативните последици от прилаганата в нашата страна форма на инженеринг са както следва:

- възникване на финансова зависимост на проектанта от строителя, като първият трябва да удовлетворява желанията на втория. По този начин се ограничава свободата при вземане на проектни решения от страна на проектанта, като в повечето случаи те не са в интерес на качеството и сигурността на строежа, а са с чисто комерсиален характер, задоволяващ икономическия интерес на строителя и политическите фактори, които са лобирали за спечелване на съответната обществена поръчка;

- водещата роля на строителя в строителния процес му дава възможност да си избира лоялен проектант, който много често няма съответния опит и квалификация, но е готов заради хонорара си да защитава финансовия интерес на строителя. Освен това при инженеринг проектантът много често е принуждаван да се съобразява с техническите и технологични възможности на строителя. В резултат на това не винаги се избира най-доброто решение, изготвят се некачествени проекти, а резултатът е некачествено строителство;

- формален авторски надзор, осъществяван от финансово зависими от строителя проектанти, който е в ущърб на качеството и цената на строителството, а оттам на възложителя и на обществото. Неслучайно, поради тази причина, авторският надзор у нас се нарича шеговито "авторски позор";

- лошо качество на строежите, съчетано с високи, може да се каже, корупционни нива на цените. Често срещана практика е по време на строителството, заложените в обществената поръчка материали да се заменят с по-некачествени, но по-евтини. По подобен начин се променят и съответните количества и параметри на обекта, като целта винаги е една и съща – по-голяма печалба за строителя. Най-използваната за тази цел схема е чрез т.н. “непредвидени” работи или количества, чиито обем и цена са много относителни и трудно определими особено, когато обективният контрол на обекта от страна на проектанта и надзорната фирма е невъзможен поради финансовата им зависимост от строителя;

- необосновано висока цена на строежите, определяна без наличие на проект, по “експертна” оценка от анонимни и зависими от политическата конюнктура “експерти”. Обективен факт е, че строежите, изпълнени с осъществяване на проектирането и строителството, т.е. по т.н. български инженеринг, са поне с 30-40% по-скъпи от тези, изпълнени чрез осигурена финансова независимост на проектант и строител. Освен това поради корупционните практики, съпътстващи българския инженеринг, цената на обектите се увеличава допълнително с още 10-40% от тяхната стойност.

Девалвиране качеството на проектантския труд, ликвидиране фигурата на независимия проектант и създаване на олигархична прослойка от строители, управляващи и владеещи целият строителен процес не е в полза на държавата, обществото, сигурността и качеството на строежите.

С този законопроект се цели да се прецизират случаите, при които строителният инвестиционен процес може да се изпълнява чрез инженеринг, като се гарантира независимостта между проектант, надзор, строител и технически контрол по част “Конструкции”.

Със законопроекта се уреждат допълнителни изисквания за прозрачност, като данните от ЦАИС ЕОП ще се публикуват в отворен, машинночитим формат съгласно международен стандарт. Стандартът Open Contracting Data Standard се използва в Канада, Великобритания, Румъния, Украйна и др.

Въвеждат се и изисквания за съхраняване и публикуване в структуриран вид на данни, които ще разширят възможностите за анализ на данните.

Разширява се задължението за публикуване на обявленията за всички сключени договори, попадащи в изключенията на Закона за обществените поръчки, в т.ч. заявките по рамкови договори, с изключение на тези договори, при които разкриване на информация противоречи на основен интерес, с цел повишаване на прозрачността на възлагането. Изключени са договори на стойност под 5 хиляди лева, с цел намаляване на тежестта върху възложителите, когато се отнася за незначителни по обем и стойност договори.

Предвижда се и разкриване на принадлежност към държавна сигурност и разузнавателните служби на българската народна армия на лица, които пряко контролират изпълнители по обществени поръчки, спечелили поръчки за над половин милион лева на годишна база. Целта е допълнително осветляване на свързаностите

около бившата Държавна сигурност и икономическия живот, захранван с публични средства.

ВНОСИТЕЛИ:

Иванко Мирев

Димитар Димитров

Иван Белчев Белчев

Димитър Георгиев Кирков

Надмаре Тюрмеве Мурганов

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Предварителна оценка на въздействието
на Проект на Закон за допълнение на Закона за обществените поръчки

I. Част първа

Елементи на оценката	Аргументация
Основания на законодателната инициатива	Основният проблем при българската форма на инженеринг е създаването на финансова зависимост на проектанта и строителния надзор от строителят, който е спечелил обществената поръчка. Така строителният процес протича в условия на остър конфликт на интереси, който се толерира от държавните институции и общините, поради големите възможности за реализация на корупционни схеми. Законодателната инициатива си поставя за цел да се прецизират случаите, при които строителният инвестиционен процес може да се изпълнява чрез инженеринг, като се гарантира независимостта между проектант, надзор, строител и технически контрол по част "Конструкции". Законодателната инициатива създава и допълнителни изисквания за прозрачност, като данните от Централизираната автоматизирана информационна система „Електронни обществени поръчки“ (ЦАИС ЕОП) ще се публикуват в отворен, машинночетим формат съгласно международен стандарт. Въвеждат се и изисквания за съхраняване и публикуване в структуриран вид на данни.
Заинтересовани групи	1. Българската държава и обществото като цяло, заради очаквания по-добър резултат от разходване на обществени средства и подобряване на средата. 2. Неправителствените организации, посредством анализ на данни, ще получат възможност за по-ефективен обществен контрол върху разходването на публични средства. 3. Бизнесът ще получи свободен и структуриран достъп по данни, чрез които да анализира тенденциите в различни сектори.
Анализ на разходи и ползи	Не са необходими значителни икономически, социални и другите публични разходи за реализирането на законодателната инициатива, следователно няма и очаквания за значителни или второстепенни такива. Ползите ще гарантират засилване на обществения контрол и подобряване на очакваните резултати от разходване на публични средства, както и разширяване на допускателно участие в процедури по възлагане на обществени поръчки.

Елементи на оценката	Аргументация
Административна тежест и структурни промени	1. Не се предвиждат и не са необходими административни промени, като закриване, сливане или създаване на нови административни структури. 2. Със законодателната инициатива не се въвеждат или изменят регулаторни режими и такси. 3. С цел намаляване на административната тежест върху възложителите, задължението ЦАИС ЕОП да публикува данните в отворен, машинночетим формат не се отнася за договори на стойност под 5 хиляди лева.
Въздействие върху нормативната база	С Преходните и заключителни разпоредби се изменя Законът за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на българската народна армия. Предвижда се разкриване на принадлежност към държавна сигурност и разузнавателните служби на българската народна армия на лица, които пряко контролират изпълнители по обществени поръчки, спечелили поръчки за над половин милион лева на годишна база. Целта е допълнително осветляване на свързаностите около бившата Държавна сигурност и икономическия живот, захранван с публични средства.

ВНОСИТЕЛИ:

Иванчо Мирзев

Божидар Божидаров

Иван Белив Белив

Димитър Георгиев /Кийданов/
 Надяна Георгиева /Бързанова/